

ŠIFRA UČENIKA

STRUČNI ISPIT

JUN 2017.

MATEMATIKA

UPUTSTVO

VRIJEME RJEŠAVANJA TESTA JE 120 MINUTA

Pribor: grafitna olovka i gumica, hemijska olovka, geometrijski pribor.
Upotreba digitrona nije dozvoljena.

Pažljivo pročitajte uputstvo.

Ne okrećite stranice i ne rješavajte zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.
Test sadrži 20 zadataka.

Tokom rada možete koristiti formule koje su date na stranama 4 i 5.

Uz test je dat i list za odgovore za zadatke višestrukog izbora. Potrebno je da na odgovarajuće mjesto pažljivo prepisete svoje odgovore za prvih 8 zadataka.

Očekuje se da je kod rješenja zadatka otvorenog tipa krajnji rezultat sveden (npr. izvršeno je skraćivanje razlomaka, sabiranje članova iste vrste) i da je napisana odgovarajuća jedinica mjere (kod zadataka iz stereometrije).

Zadatak će se vrednovati sa 0 bodova ako je:

- netačan
- zaokruženo više ponuđenih odgovora
- nečitko i nejasno napisan
- rješenje napisano grafitnom olovkom

Grafike, geometrijske slike možete crtati grafitnom olovkom.

Ukoliko pogriješite, prekrižite i rješavajte ponovo. Ako ste zadatak riješili na više načina, nedvosmisleno označite koje rješenje ocjenjivač boduje.

Kad završite sa rješavanjem, provjerite svoje odgovore.

Želimo vam puno uspjeha!

PRAZNA STRANA

FORMULE

- $i^2 = -1, \quad z = a + bi, \quad \bar{z} = a - bi, \quad a, b \in R$
- $(a \pm b)^3 = a^3 \pm 3a^2b + 3ab^2 \pm b^3, \quad a^3 \pm b^3 = (a \pm b)(a^2 \mp ab + b^2)$
- $a^m \cdot a^n = a^{m+n}, \quad a^m : a^n = a^{m-n}, \quad a^{-m} = \frac{1}{a^m}, \quad (a \neq 0), \quad \sqrt[m]{a^n} = a^{\frac{n}{m}}$
- $ax^2 + bx + c = 0, \quad a \neq 0 \Rightarrow x_{1,2} = \frac{-b \pm \sqrt{b^2 - 4ac}}{2a}$
- Vietova pravila: $x_1 + x_2 = -\frac{b}{a}, \quad x_1 \cdot x_2 = \frac{c}{a}$
- Tjeme parabole: $T\left(-\frac{b}{2a}, \frac{4ac - b^2}{4a}\right)$
- $\log_a(bc) = \log_a b + \log_a c, \quad \log_a \frac{b}{c} = \log_a b - \log_a c, \quad \log_a b^r = r \log_a b,$
 $\log_a b = \frac{\log_c b}{\log_c a}, \quad \log_{a^k} b = \frac{1}{k} \log_a b$
- $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha, \quad \cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$
- $\sin(\alpha \pm \beta) = \sin \alpha \cos \beta \pm \sin \beta \cos \alpha,$
- $\cos(\alpha \pm \beta) = \cos \alpha \cos \beta \mp \sin \beta \sin \alpha$
- $\tan(\alpha \pm \beta) = \frac{\tan \alpha \pm \tan \beta}{1 \mp \tan \alpha \cdot \tan \beta}$
- $\sin \alpha + \sin \beta = 2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}, \quad \sin \alpha - \sin \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$
- $\cos \alpha + \cos \beta = 2 \cos \frac{\alpha + \beta}{2} \cos \frac{\alpha - \beta}{2}, \quad \cos \alpha - \cos \beta = -2 \sin \frac{\alpha + \beta}{2} \sin \frac{\alpha - \beta}{2}$
- Sinusna teorema: $\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R$
- Kosinusna teorema: $a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$
- Trougao: $P = \frac{ah_a}{2}, \quad P = \frac{ab \sin \gamma}{2},$
 $P = \sqrt{s(s-a)(s-b)(s-c)}, \quad s = \frac{a+b+c}{2}, \quad P = r \cdot s, \quad P = \frac{abc}{4R}$
- Paralelogram: $P = a \cdot h_a, \quad$ Romb: $P = \frac{d_1 \cdot d_2}{2} \quad$ Trapez: $P = \frac{a+b}{2} \cdot h$
- Prizma: $P = 2B + M, \quad V = B \cdot H$
- Piramida: $P = B + M, \quad V = \frac{1}{3} B \cdot H$
- Zarubljena piramida: $P = B_1 + B_2 + M, \quad V = \frac{H}{3}(B_1 + \sqrt{B_1 B_2} + B_2)$

R – oznaka za poluprečnik

- Valjak: $P = 2B + M = 2R\pi(R + H)$, $V = B \cdot H = R^2\pi H$
- Kupa: $P = B + M = R\pi(R + l)$, $V = \frac{1}{3}B \cdot H = \frac{1}{3}R^2\pi H$
- Zarubljena kupa: $P = \pi(R_1^2 + R_2^2 + (R_1 + R_2)l)$, $V = \frac{1}{3}\pi H(R_1^2 + R_1 R_2 + R_2^2)$
- Sfera: $P = 4R^2\pi$ Lopta: $V = \frac{4}{3}R^3\pi$
- Rastojanje između dvije tačke: $|AB| = \sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$
- Površina trougla: $P = \frac{1}{2}|x_1(y_2 - y_3) + x_2(y_3 - y_1) + x_3(y_1 - y_2)|$
- Ugao između dvije prave: $\tg \varphi = \left| \frac{k_2 - k_1}{1 + k_1 k_2} \right|$
- Rastojanje između tačke i prave: $d = \left| \frac{Ax_0 + By_0 + C}{\sqrt{A^2 + B^2}} \right|$
- Kružna linija: $(x - a)^2 + (y - b)^2 = R^2$

Uslov dodira kružne linije sa centrom u koordinantnom početku i prave

$$R^2(1 + k^2) = n^2$$

- Elipsa: $\frac{x^2}{a^2} + \frac{y^2}{b^2} = 1$, $F_{\frac{1}{2}}(\pm\sqrt{a^2 - b^2}, 0)$

Uslov dodira prave i elipse: $a^2k^2 + b^2 = n^2$

- Hiperbola: $\frac{x^2}{a^2} - \frac{y^2}{b^2} = 1$, $F_{\frac{1}{2}}(\pm\sqrt{a^2 + b^2}, 0)$, asimptote hiperbole $y = \pm\frac{b}{a}x$

Uslov dodira prave i hiperbole: $a^2k^2 - b^2 = n^2$

- Parabola: $y^2 = 2px$, $F(\frac{p}{2}, 0)$

Uslov dodira prave i parabole: $p = 2kn$

- Aritmetički niz: $a_n = a_1 + (n-1)d$, $S_n = \frac{a_1 + a_n}{2}n$
- Geometrijski niz: $b_n = b_1 \cdot q^{n-1}$, $S_n = \frac{b_1(1 - q^n)}{1 - q}$, $q \neq 1$

U sljedećim zadacima zaokružite slovo ispred tačnog odgovora.

1. Kom skupu brojeva pripada zbir $\sqrt{3} + \sqrt{11}$?

- A.** Prirodnih
- B.** Cijelih
- C.** Racionalnih
- D.** Iracionalnih

3 boda

2. Kada se u rezultatu sabiranja $\frac{5}{6} + \frac{9}{14}$ imenilac rastavi na proizvod prostih činilaca, dobija se:

- A.** $2 \cdot 1$
- B.** $6 \cdot 14$
- C.** $2 \cdot 3 \cdot 7$
- D.** $2 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 7$

3 boda

3. Izraz $\frac{8a^4 - 16a^6}{2a^3}$ je ekvivalentan sa:

- A.** $2a(1 - 2a^2)$
- B.** $2a(1 - 4a^4)$
- C.** $4a(1 - 2a^2)$
- D.** $8a^3(1 - a)$

3 boda

4. Cijena proizvoda je prvo snižena 15 % , a zatim je nova cijena snižena još za 20 % tako da je proizvod koštao 204€. Kolika je bila prvobitna cijena?

- A. 275,4€
- B. 280€
- C. 300 €
- D. 313,8€

3 boda

5. Koji od datih sistema jednačina ima beskonačno mnogo rješenja?

- A. $3x+4y-5=0 \wedge 6x+8y-9=0$
- B. $3x+4y-5=0 \wedge 9x+12y-15=0$
- C. $3x+4y-5=0 \wedge 6x+8y-15=0$
- D. $3x+4y-5=0 \wedge 9x+12y-10=0$

3 boda

6. Ako su α i β rješenja jednačine $x^2-9x+m=0$, koliko je $\frac{\alpha \cdot \beta}{\alpha + \beta}$?

- A. $\frac{m}{9}$
- B. $\frac{9}{m}$
- C. $-\frac{9}{m}$
- D. $-\frac{m}{9}$

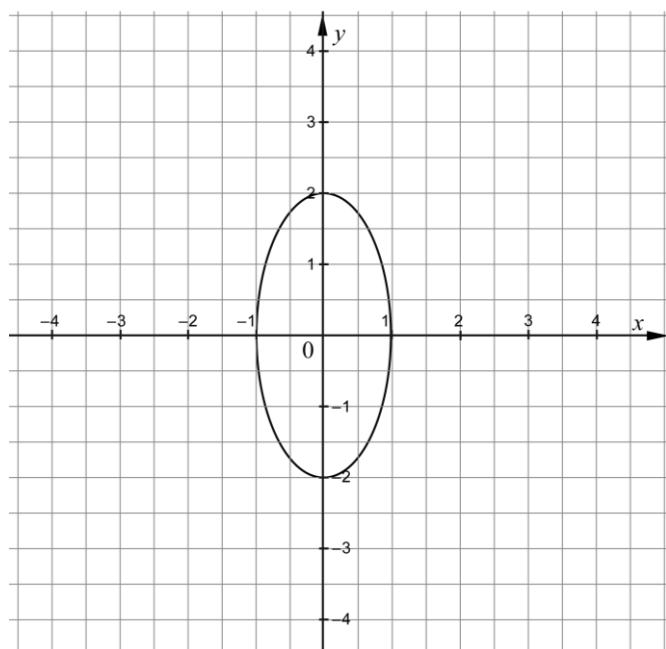
3 boda

- 7.** Koeficijent pravca prave p koja prolazi kroz tačku $(4, -3)$ je $\frac{1}{3}$.
Koja od datih tačaka pripada pravoj p ?

- A. $(-5, 1)$
- B. $(-3, 1)$
- C. $(2, 6)$
- D. $(1, -4)$

3 boda

- 8.** Koja od datih jednačina opisuje krivu sa slike?

- A. $x^2 + y^2 - 4 = 0$
- B. $4x^2 + y^2 = 4$
- C. $x^2 - 4y^2 = 4$
- D. $y^2 - 4x = 0$

3 boda

Zadatke koji slijede rješavajte postupno.

- 9.** Uprostite izraz $(a-1)^2 + 2(a-1)(b+1) + (b+1)^2$, a zatim izračunajte njegovu vrijednost za $a = 9,9$ i $b = 0,1$.

Rješenje:

2 boda

10. Riješite jednačinu $\frac{2}{z+2} + 1 = \frac{z^3}{z^3+8} - \frac{1-2z}{z^2-2z+4}$.

Rješenje:

3 boda

11. Riješite nejednačinu $\frac{1}{x^2 - 3x - 28} < 0$.

Rješenje:

3 boda

- 12.** Odredite koordinate tačaka u kojima se grafici funkcija $f(x) = x^2 - 1$ i $g(x) = x + 1$ sijeku.

Rješenje:

3 boda

- 13.** Eksperimentom je praćena brzina razmnožavanja bakterija. Zabilježen je eksponencijalan rast. Dio rezultata je dat u tabeli ispod.

x – vrijeme u minutama	1	3	5
y – broj bakterija	3	27	243

- a) Zapišite funkciju kojom je određena brzina razmnožavanja.

1 bod

- b) Izračunajte na osnovu podataka koliko će biti bakterija nakon 8 minuta.

1 bod

Rješenje:

14. Izračunajte $\log_2(\log_7 49) + 5^{1+\log_5 2}$.

Rješenje:

3 boda

15. Uprostite izraz $\frac{\sin \alpha}{1+\sin \alpha} - \frac{\sin \alpha}{1-\sin \alpha}$.

Rješenje:

2 boda

- 16.** Izračunajte površinu piramide koja ima u osnovi kvadrat, a bočne strane su jednakostanični trouglovi. Poluprečnik opisanog kruga oko kvadrata $\sqrt{2}$.

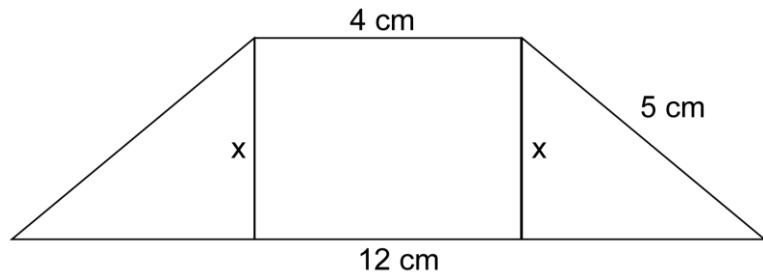
Napomena: Uz rješenje je neophodno da nacrtate i skicu koja odgovara tekstu zadatka.

Rješenje:

3 boda

17.

Na crtežu je jednakokraki trapez kod koga su osnovice dužine 12 cm i 4 cm , a kraci su dužine 5 cm . Izračunajte x .

Rješenje:

2 boda

18. Neka su tačke $A(-3, 3)$, $B(-2, -4)$ i $C(2, 0)$ koordinate tjemena trougla ABC .

a) U datom koordinantnom sistemu nacrtajte trougao ABC .

1 bod

b) Ako su tačke M i N , središta duži BC i AC redom, izračunajte njihove koordinate.

1 bod

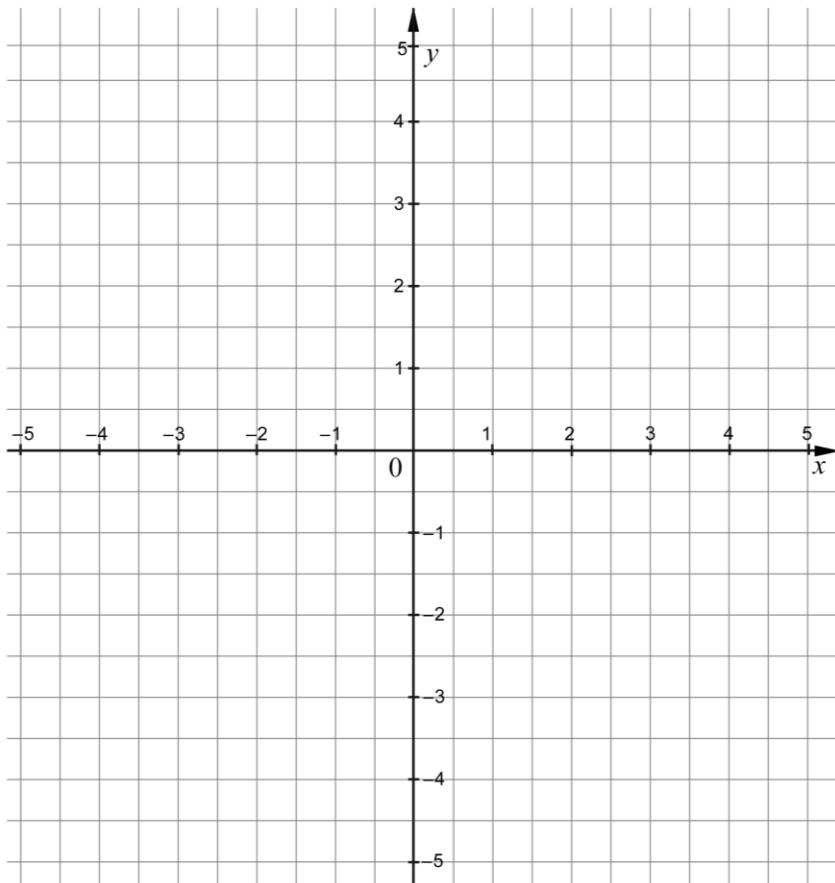
c) Zašto je $MN \parallel AB$?

1 bod

d) Odredite dužinu stranice AB .

1 bod

Rješenje:

- 19.** Prvi član aritmetičkog niza je -10 , a deseti član je 17 . Odredite razliku (diferenciju) i sumu prvih deset članova tog niza.

Rješenje:

3 boda

20. Odrediti nule prvog izvoda funkcije $f(x) = \frac{x^2 + x + 1}{x}$.

Rješenje:

3 boda

